

Küresel Kaosun Ayak Sesleri; Önleyici Soğuk Savaş'ta İcra Safhası

Dr. Cengiz Topel MERMER

Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nin küresel hegemonyasını koruma refleksiyle hayata geçirdiği yeni Soğuk Savaş için "*Önleyici Soğuk Savaş*" tanımını yaptığım ve ABD'yi bu stratejiye iten gelişmeleri aktardığım kitabı 30 Aralık 2022'de *Scala Yayıncılık* vasıtasıyla yayımladık. Yeni yıla girerken yayımladığımız kitapta; ABD'nin küresel hegemonyasına asıl tehdit olarak Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC)'ni gördüğünü, Rusya Federasyonu (RF)'nu ikincil tehdit olarak değerlendirdiğini ve RF ile mücadeleyi kısa vadede ÇHC'ye karşı uygulayacağı "*geriletme-güçsüzleştirme*" stratejisinde basamak olarak kullanma niyetinde olduğunu anlattım. ABD'nin, Batı dünyasını kendi güvenlik şemsiyesi altına çekmek ve ÇHC'nin Tayvan'ı ülkesine katmasını engellemek için Ukrayna savaşını tetikleyerek; bir yandan RF'nin enerjisini tüketmesini sağlarken diğer yandan ÇHC'ye "*kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla*" mesajı verdiğini vurguladım.

Kitapta geçmiş Soğuk Savaş'tan farklı olarak; ABD'nin karşısında bu kez iki güçlü rakibin bulunduğunu, ABD hegemonyasının temel direklerinden biri olan dolar hegemonyasını "*otokrat rakipleri*"nin sarsma potansiyeli taşıdığını, ABD ekonomisinin eski gücünde olmadığını, ABD'nin teknoloji üretme yarışında geri kaldığını, ABD'li stratejistlerin "*ÇHC ile RF'nin zamanla ayrışacağı ve birlikte hareket edemeyeceği*"ne dair değerlendirmelerinin tutmayacağını ve ÇHC'nin RF'yi terk etmeyeceğini savundum. ÇHC'nin hızlı yükselişine paralel olarak artan özgüveniyle güç politikalarına meyiletmesinin ABD'yi gerdiğini, bu psikolojinin ABD'yi provakatif davranmaya ittiğini, bu mantık istikametinde ABD'nin yeni soğuk savaş planlı şekilde tetiklediğini anlattım. Yeni soğuk savaş bu bağlamda ABD'nin "*Önleyici Soğuk Savaş*"ı olarak tanımladım ve ABD'nin küresel çıkarlarını koruma motivasyonu ile dünyayı hızla kaos ortamına sürüklediğini anlattım.

"*Önleyici Soğuk Savaş, ABD'nin Hegemonyasını Koruma Stratejisi*" ismini verdiğim kitaptaki öngörülerim maalesef doğru çıktı, çıkmaya devam ediyor ve devam edecek. Şimdiden küresel ekonomik krizin ayak sesleri gelmeye başladı. Dünya yaz aylarından başlayarak hızla bir kaos ortamına doğru yol alacak. Ülkeler ABD'nin tetiklediği küresel güç mücadelesi nedeniyle

sadece güvenlik tsunamisinin dalgalarına maruz kalmayacak, aynı zamanda ekonomik kriz, gıda güvenliği ve çevre sorunlarıyla da yüzleşecek. ABD'nin ÇHC'yi dizginleme ve hegemonyasını koruma yolunda hayata geçirdiği yeni soğuk savaşın sıcak nefesi özellikle önümüzdeki iki - üç yıl içinde yaşlı küremizi ısıtacak. Önümüzdeki yedi yıl, dünyanın gelecekteki on yıllarının şekillenmesinde temel oluşturacak kritik gelişmelere sahne olacak.

Gelişmiş dünya ülkeleri bu kaos ortamının fırtınalarında daha fazla savrulmamak için güvenli liman arayışını hızlandırmış durumda. Ülkemiz ise deprem felaketi ve yaklaşan seçimler nedeniyle içe kapanıyor ve küresel gelişmelerden uzaklaşıyor. İç gelişmelerin yarattığı artçı şoklar altında, ülkemizde Asya-Pasifik gelişmelerini değerlendirme zeminindeki mevcut boşluk giderek büyüyor. Ülkemizde ABD, Kıta Avrupası, Avrasya, Türk dünyası, Ortadoğu, Afrika ve küresel ekonomiyi bilen ve mevcut gelişmeleri rasyonel çerçevede okuyabilen akademik akıl mevcut. Fakat küresel kapışmanın asıl yaşanacağı Asya-Pasifik coğrafyasını değerlendirebilecek akademik alt yapımız maalesef yetersiz. Oysa küresel konjunktür, ülkemiz stratejik aklının küreselden bölgeye doğru kısa ve orta vadeli planlamalar yapmasını ve bunları hızla hayata geçirmesini gerektiriyor.

Asya-Pasifik zemininde oluşacak küresel tsunamilerin dip fay hareketlerini gören bir akademisyen olarak öncelikle ülkemiz stratejik aklı ve akademisine uyarı görevi yapma zorunluluğunu hissediyorum. Bu durum beni, yapmayı planladığım akademik çalışmaları ertelemeye zorluyor. Bu mantık çerçevesinde Asya-Pasifik kaynaklı küresel gelişmeleri takip etmeyi ve geleceğe yönelik vizyon oluşturmayı görev olarak görüyor ve bu istikamette bir şeyler üretmeye çalışıyorum. İşte bu noktada önce bir makaleyle kamuoyunun dikkatini çekmenin, sonra da bir strateji raporu yazarak ülke kamuoyunu bilgilendirmenin faydalı olacağını düşündüm. Aşağıdaki makale bu mantıkla yazılan ön bilgilendirme yazısıdır. Bazı başlıklar altındaki bölümler kısadır. Bu makale daha sonra yazılacak detaylı strateji raporuna hazırlık olarak yazılmıştır. Okuyucunun aşağıdaki çalışmayı bu bilgilendirme çerçevesinde okuması uygun olacaktır.

2022; Önleyici Soğuk Savaş'ta Hazırlık Safhasının Sonu

“Önleyici Soğuk Savaş, ABD'nin Hegemonyasını Koruma Stratejisi” kitabını yazmayı tamamladığım 06 Ekim 2022 sonrasında, basım sürecine girdiğimiz dönemde yaşanan gelişmeler bile kitaptaki değerlendirmelerimin birebir doğrulandığını gösterdi. ABD'nin provokatif biçimde uyguladığı soğuk savaş canlandırma stratejisi başarılı bir seyir izledi. Öncelikle RF'nin enerjisi Ukrayna batağında harcatılarak, Arktikler, Orta Doğu ve Afrika'da

zayıflaması sağlandı. Devamında 2022 sonbaharında ÇHC karşıtı bloklaşmanın somutlaşmaya başladığı görüldü. ABD ve müttefikleri Ekim 2022 ayından itibaren Ulusal Güvenlik Strateji Dokümanları veya Hint-Pasifik Strateji Dokümanlarını açıklayarak, zımnen veya açıkça, “Çin Tehdidi”ni bertaraf etmek için planladıkları stratejileri ortaya koydular. Bu arada 16-22 Ekim 2022 tarihlerinde icra edilen Çin Komünist Partisi (ÇKP)’nin 20. Ulusal Kongresi’nde Başkan Şi Cinping otoritesini tescillerken, dış tehdit sorununu öne çıkardı ve Tayvan’ın ülkeye katılması hedefindeki kararlılığını vurguladı. Şi Cinping’in ülke yönetimindeki üçüncü dönem iktidarını garantiye alırken verdiği mesajlar ABD’nin hegemonyasını koruma stratejisinde “Çin Tehdidi” argümanını dayanak noktası almasını kolaylaştırdı.

ABD, 27 Ekim 2022’de yayınladığı Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi’nde; daha önceleri vurguladığı şekilde **ÇHC’yi asıl tehdit, RF’yi ikincil tehdit** olarak gördüğünü tekrarladı. Diğer ülkeler ÇHC’yi tehdit olarak gördüklerini ABD gibi net ifadelerle ilan edemedi. ÇHC’nin komşusu Güney Kore ÇHC’yi hedef aldığını örtülü biçimde ifşa ederken, Japonya, Avustralya ve Kanada gibi ABD müttefiki ülkeler ÇHC karşıtlığında biraz daha açık ifadeler kullandılar. Ancak hepsi de ÇHC karşısında tavır almak için harekete geçtiler. Japonya, savunma bütçesini rekor seviyede artırmanın yanında yeni bir silahlanma projesi hayata geçirdi. Doğal olarak ABD silah sanayi bundan aslan payını aldı. Avustralya da ABD’den silah alma yarışına dâhil olacağını ifşa etmekten geri durmadı. Hindistan ise strateji belgeleri açıklamazken, açıklayan müttefik ülkelerin stratejilerini olumluymayı tercih etti.

ABD, 2022 sonbaharında müttefik ülkeleri ÇHC’ye karşı çip ambargosu uygulama noktasında zorlamayı sürdürdü. ABD, ülkesini çip üretim merkezi yapmak için müttefik ülkeleri ve firmalarını ABD topraklarında çip üretimi alanında yatırım yapmaya teşvik etti. ABD bu konudaki baskı politikasını 2023 yılı başlangıcıyla birlikte artırdı. ABD’nin ÇHC’ye çip teknolojisinde kullanılan her türlü ara girdinin ihracını sınırlama gayreti hız kesmeden devam etti. Hollanda ve Japonya firmaları ABD’nin baskısı karşısında ÇHC’ye çip ambargosunda destek verirken, Güney Kore ve Tayvan denge siyaseti izledi. ABD, ÇHC’yi çip ve ara girdi tedariki noktasında sınırlamak amacıyla attığı adımları müteakip hafta ve aylarda devam ettirdi.

ABD’nin kurulmasında öncülük ettiği QUAD ve AUKUS ülkeleri, birbirleriyle olan ekonomik ve askeri bağları geliştirip sağlamlaştırırken, Hindistan ile ilişkilerinin gelişmesine özel bir önem verdiler. Bu bağlamda ABD, Japonya, Avustralya ve Birleşik Krallık, Hindistan’ı yükseltmek için âdeta yarışırken, Güney Kore de resmî olarak bu ittifaklar dışında kalmasına rağmen, Hindistan’ı yükseltme yarışından geri kalmadı. Bu ülkelerin yardım ve yatırımlarıyla öz güveni

yükselen Hindistan Himalayalar'da alt yapı projelerine ivme kazandırdı. Hatta Hindistan'ın ulaşamadığı Kuzeydoğu eyaletlerindeki bazı bölgelerdeki alt yapı yatırımlarını Japonya üstlendi. ABD ve müttefikleri, ÇHC'den çekilmeye başlayan çip yatırımları başta olmak üzere, teknoloji yatırımlarını Hindistan topraklarına kaydırmaya başladılar.

ABD ayrıca Hindistan'ın ÇHC ile kronik sorun yaşadığı Himalayalar'da Hint askerleriyle özel kuvvet tatbikatları yapmaya hız verdi. Savunma sanayi ve teknolojik yatırımları artan Hindistan Himalayalar'daki birliklerini güçlendirmeye başladı. Bu gelişmeler sonrasında Hindistan ÇHC karşısında daha kararlı bir duruş sergilerken ÇHC bu gelişmeleri şiddetle eleştirdi. Neticede Hint askerleri ile Çin askerleri Himalayalar'ın "Doğu Sektörü"nde (Arunaçal Pradeş Eyaleti'nde), 09 Aralık 2022'de, aralarındaki ateşli silah ve kesici alet kullanmama mutabakatına bağlı kalarak, sopa ve demir çubuklarla çatışmaya girdiler. İki taraftan önemli miktarda askerin yaralandığı bu çatışmanın kış şartlarında ve 6.000 m. yükseklikte yaşandığı dikkate alındığında, karların eriyeceği Nisan-Mayıs 2023 ayları ve sonrasında yaşanabilecek gelişmeleri tahmin etmek zor olmasa gerek.

2023; Önleyici Soğuk Savaş'ta İcra Safhası

ABD kamuoyunda muhtemel bir ABD-ÇHC savaşına yönelik olarak 2022 yılında nadir olarak yapılan değerlendirmeler Ocak 2023'den itibaren bariz olarak artış gösterdi. ABD Savunma Bakanlığı ile yakın bağı olan düşünce kuruluşu CSIS (Center for Strategic and International Studies-Uluslararası Stratejik Çalışmalar Merkezi) tarafından 09 Ocak 2023'te yayınlanan harp simülasyonu raporunda, ÇHC ile yaşanması muhtemel bir çatışmada ABD'nin takip etmesi gereken harekât tarzlarını irdeleyen detaylı senaryolar masaya yatırıldı. Daha önce ABD'nin etkili düşünce kuruluşu RAND Corporation tarafından Ağustos 2022'de yayınlanan raporda spesifik bir çatışma noktası üzerinde durulmazken, CSIS tarafından kurgulanan senaryonun "*Tayvan'ın ÇHC tarafından işgal edileceği*" ön kabulü üzerine tasarlandığı dikkat çekti. CSIS Harp Oyunu, ABD yönetimine, ABD'nin mutlaka bu işgale engel olması ve bunu yaparken müttefiklerle birlikte hareket etmesi gerektiğini ana politika önerisi olarak sundu. ABD gazete ve dergilerinde bundan sonra yayınlanan makale ve raporlar da aynı istikamette seyretti. Harp oyunları, simülasyonlar, raporlar ve makalelerle ABD ve dünya kamuoyu "*Çin Tehdidinin Askeri Sahada Karşılanması*" fikrine hazırlanırken, üst düzey generaller ve senatörler tarafından yapılan açıklamalarda, muhtemel Çin-Amerikan savaşının önümüzdeki iki ile beş yıl arasında yaşanacağı vurgulandı.

Bu tür tartışmaların ABD kamuoyunu işgal ettiği 02 Şubat 2023'te, ABD Savunma Bakanlığı tarafından yapılan bir açıklamada; Amerikan nükleer silahlarının bulunduğu Montana eyaleti üzerinde ÇHC'ye ait bir yüksek irtifa balonunun uçtuğu, istihbarat toplama amaçlı olduğu değerlendirilen bu balonun ABD hava sahasına girmesinden sonra bir savaş uçağıyla takip edildiği ifade edildi. ÇHC tarafı söz konusu balonun istihbarat amaçlı olmadığını, meteorolojik araştırmalar için kullanıldığını ve kontrolden çıkarak ABD hava sahasına girdiğini iddia etti. Konuya yönelik karşılıklı suçlamalar yapılırken balon 04 Şubat 2023'te, Güney Carolina eyaletinin açıklarında, okyanus üzerinde uçarken, ABD Hava Kuvvetlerine bağlı bir F-22 savaş uçağı tarafından düşürüldü. ABD askerleri daha sonra düşen parçaları denizden çıkararak teknik incelemeye aldı. Bu gelişmenin ardından ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken planlı Pekin ziyaretini erteledi ve taraflar benzer örneklerle karşılıklı suçlamaları sürdürdü.

Bloklamanın Konsolidasyon Süreci

Bu gelişme sonrasında, 17-19 Şubat 2023 tarihleri arasında Almanya'da gerçekleştirilen *Münih Güvenlik Konferansı*'na ABD Başkan Yardımcısı *Kamala Harris*, Almanya Başbakanı *Olaf Scholz*, Fransa Cumhurbaşkanı *Emmanuel Macron*, İngiltere Başbakanı *Rishi Sunak*, Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı *Ursula von der Leyen*, Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi *Josep Borrel* ve NATO Genel Sekreteri *Jens Stoltenberg* gibi Batı dünyasının önemli figürleri bizzat katılırken, Ukrayna Devlet Başkanı *Volodimir Zelenski* çevrim içi dâhil oldu. En önemli gündem maddesi Ukrayna-Rusya savaşının geleceği olan konferansta Batı dünyası, RF'ye karşı verilen savaşta başarılı olmanın önemi konusunda fikir birliğini yansıttı. ÇKP'nin üst düzey dış politika temsilcisi ve eski ÇHC Dışişleri Bakanı *Wang Yi*'nin bu toplantılara katılması da önemli bir gelişme oldu. ABD'li yetkililer bu konferans zemininde ÇHC'yi, RF'ye ölümcül silah sağlamaması konusunda uyarırken, muhtemel yaptırımlarla tehdit ettiler.

ÇKP dış politika temsilcisi Wang Yi'nin katılımı ve açıklamaları konferansa renk kattı. Wang Yi konferansta verdiği mesajlarda; ÇHC'nin Rusya-Ukrayna arasındaki savaşı sonlandırmak için inisiyatif almaya hazır olduğunu, Ukrayna kriziyle ilgili bir belge yayımlayarak çözüm önerisi sunacaklarını ve Tayvan'ın ülkeye katılmasının kendileri için vazgeçilemez bir hedef olduğunu beyan etti. Wang Yi konferans sonrasında RF'ye geçerek, Devlet başkanı Putin de dâhil olmak üzere, üst düzey Rus yetkililerle bir araya geldi. Wang Yi Rus yetkililerle yaptığı görüşmelerde, ÇHC ve RF'nin ilişkisinin çok sağlam temellere dayandığını ve iki ülke iş birliğinin değişen uluslararası konjonktürdeki zorlukların aşılması için yeterli olduğunu vurguladı. Batı dünyasında ÇHC'nin RF'ye desteğinin net işareti olarak algılanan ziyaretin başladığı 20 Şubat

2023'te ABD Başkanı Joe Biden, Kiev'e sürpriz bir ziyaret yaparak, Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski ile bir araya geldi ve destek mesajları verdi.

ÇKP dış politika temsilcisi Wang Yi'nin ülkeye dönmesi sonrasında ÇHC Dışişleri Bakanlığı tarafından 24 Şubat 2023 yayınlanan, Rus-Ukrayna savaşının sonlandırılmasına yönelik 12 maddelik belgede, Batı'nın Rusya'ya uyguladığı yaptırımların sona erdirilmesi, nükleer silah kullanmaktan kaçınılması, siviller için insani yardım koridorları oluşturulması ve tahıl koridorunun açık tutulması gibi konular öne çıktı. ÇHC'nin bu önerisi Batı dünyasında kabul görmediği gibi ÇHC'nin RF'ye açık desteği olarak algılandı. Bu arada Çin tarafı, ÇHC Devlet Başkanı Şi Cinping'in Mart 2023 ayı içerisinde RF'yi ziyaret edeceğini gayri resmî olarak duyurmaya başladı.

Bu gelişmeler yaşanırken Birleşik Krallık düşünce kuruluşu IISS (International Institute for Strategic Studies-Uluslararası Strateji Çalışmaları Enstitüsü) tarafından her yıl Singapur'da icra edilen *Shangri-La Dialogu*'nun, 15-17 Ocak 2023 tarihlerinde yapılan hazırlık çalışmalarının sonucu 28 Şubat 2023'te açıklandı. 02-04 Haziran 2023 tarihlerinde icra edilecek asıl toplantının gündemini belirleme amacıyla yapılan hazırlık toplantısında gündem; *Hint-Pasifik Güvenliği ve Tayvan Sorunu* olarak tespit edildi. Müteakiben Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de, 02-04 Mart 2023 tarihlerinde, Hint düşünce kuruluşu ORF (Observer Research Foundation-Gözlemci Araştırma Vakfı) ve Hindistan Dışişleri Bakanlığı tarafından organize edilen *Raisina Diyalogu* konferansında gündem yine Hint-Pasifik Güvenliği ve Tayvan Sorunu olarak yer aldı.

Raisina Diyalogu konferansına paralel olarak Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de düzenlenen *G20 Dışişleri Bakanları Toplantısı* kapsamında, QUAD ülkelerinin dışişleri bakanları, 03 Mart 2023'te bir araya geldiler. ABD Dışişleri Bakanı *Antony Blinken*, Japonya Dışişleri Bakanı *Hayaşi Yoşimasa*, Avustralya Dışişleri Bakanı *Penny Wong* ve Hindistan Dışişleri Bakanı *Subrahmanyam Jaishankar*'ın katıldığı toplantının sonuç bildirisinde, Güney ve Doğu Çin Denizi'ndeki sorunlara atıf yapılarak; ÇHC'nin bu bölgelerdeki "askerî faaliyetleri ile sahil güvenlik gemileri ve balıkçı görünümündeki milislerinin tehditkâr uygulamalarına" yönelik endişeler dile getirildi.

a. Almanya'nın Adımları ve İtalya'nın İnisiyatif Alma Arayışı

RF ve ÇHC arasında sıcak mesajların verildiği ve Batı'nın rahatsız olduğu bu dönemde Almanya Başbakanı Olaf Scholz, 27-28 Şubat 2023 tarihlerinde Hindistan'ı ziyaret ederek Hindistan Başbakanı Narendra Modi ile görüştü. Almanya Başbakanı Olaf Scholz'un bu

ziyaretinin Hindistan ile savunma sanayi alanında iş birliğini artırmaya yönelik olarak icra edildiği açıklansa da ziyaretin asıl amacının Hindistan'ı RF karşıtı gruba katılmaya ikna etme zemininde gerçekleştiğine dair değerlendirmeler gündeme geldi.

Raisina Diyalogu toplantısının açılışını 02 Mart 2023'te İtalya Başbakanı *Giorgia Meloni*'nin yapması önemli bir gelişme olarak kayda geçti. İtalya Başbakanı Meloni toplantı sonrasında Hindistan başbakanı Modi ile görüşmeler yaparak, iki ülke arasında bir dizi anlaşmanın imzalanmasını sağladı. İki ülke yetkilileri tarafından yapılan açıklamalarda, iki ülke arasında geleneksel stratejik iş birliği olduğu ifade edildi. Bu arada Almanya Başbakanı Olaf Scholz, 03 Mart 2023'te ABD'ye sürpriz ziyaret yaparak, Başkan Biden ile buluştu. Toplantı sonrasında yapılan açıklamalarda taraflar, Ukrayna'ya askerî yardım sağlanması ve Batı ittifakının birlikte hareket etmesi konusundaki mutabakatı açıkladılar.

Almanya Başbakanı Olaf Scholz daha sonra 18-19 Mart 2023 tarihlerinde, Dışişleri Bakanı, İçişleri Bakanı, Maliye Bakanı, Ekonomi ve İklim Koruma Bakanı, Savunma Bakanı ve Ulaştırma Bakanı ile birlikte Japonya'yı ziyaret etti. Japonya Başbakanı *Fumio Kishida* ile Almanya Başbakanı Olaf Scholz görüşmeler sonrası yaptıkları açıklamalarda; çip ve elektrikli araç bataryaları üretimi, savunma-güvenlik konularında iş birliği ve RF'ye uygulanan yaptırımlarla Ukrayna'ya yapılan askerî ve ekonomik desteğin sürdürülmesinde mutabakata vardıklarını beyan ettiler.

Almanya bu ziyaret sonrasında RF karşıtı söylemlerini ve Ukrayna'ya askerî destek faaliyetlerini devam ettirirken, Leopard-2 tanklarının Ukrayna'ya sevkiyatını başlattı. Avrupa Birliği'nin Ukrayna ordusuna topçu mühimmatı tedariki konusunda destek vermesi için yaptığı toplantılara önderlik eden Almanya, 29 Mart 2023 tarihinde, Ukrayna'ya 12 milyar Avro değerinde askerî malzeme yardımı yapma kararını açıkladı.

b. Batı Bloku'nun Hindistan'ı Yükseltme Girişimleri

Almanya Başbakanı Olaf Scholz ve İtalya Başbakanı *Giorgia Meloni*'nin ziyaretlerinden sonra Avustralya Başbakanı *Anthony Albanese*, 08-11 Mart 2023 tarihleri arasında Hindistan'ı ziyaret ederek Hindistan Başbakanı Modi ile görüşürken, iki ülke temsilcileri de toplantılar yaptı. Avustralya Başbakanı *Albanese*'in ziyaretinde iki ülke arasında ekonomi, savunma, yatırım, eğitim ve araştırma ve geliştirme alanlarında anlaşmalar imzalandı.

Avustralya Başbakanı *Albanese*'in ziyareti sonrasında Japonya Başbakanı *Fumio Kishida*, 20-21 Mart 2023 tarihlerinde Hindistan'ı ziyaret etti. Bu ziyarette Japonya Başbakanı *Kishida*, Hindistan'ın Kuzeydoğu eyaletleriyle olan bağlantısını güçlendirme planına verdikleri

ekonomik desteğe devam edeceklerini açıkladı. Japonya Başbakanı Kişida ayrıca, 2030 yılına kadar Hint-Pasifik bölgesinde, 75 milyar dolarlık altyapı ve güvenlik desteği projesini hayata geçireceklerini açıkladı.

ABD de Şubat 2023 ayında Hindistan'a, savunma sanayi, iletişim, çip üretimi ve uzay teknolojisi sahalarında küçümsenemeyecek bir destek planı sundu. ABD Ticaret Bakanı *Gina Raimondo*, 07-10 Mart 2023 tarihlerinde Hindistan'ı ziyaret ederek, Hindistan Başbakanı Modi de dâhil olmak üzere, Hint yönetiminin üst düzey temsilcileri ile bir araya geldi. Ziyaret sürecinde ABD ile Hindistan "*Çip Tedarik Zinciri ve Gelişimi*" konusunda bir anlaşma imzaladı. Ancak ABD Ticaret Bakanı Gina Raimondo'nun bütün gayretlerine rağmen Hindistan, ABD'nin IPEF (Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity-Hint-Pasifik Ekonomik Refah Çerçevesi) olarak adlandırdığı ekonomik yapılanma inisiyatifine dâhil olmayı kabul etmedi.

Hindistan'ın ülke çıkarlarını önceleyen bir strateji izlemesi ve RF ile ilişkilerinde geri adım atmamasına rağmen ABD yönetimi Hindistan'ı yükseltme girişimlerine devam etti. Daha da ilginç olanı ABD yönetimi, büyük savunma sanayi firmalarının Hindistan'a teknoloji transferini teşvik etti. Bu politika sonrasında ABD firmaları, diğer silah satışı yaptıkları ülkelerde yaptıklarının aksine, en kritik teknolojileri dahi Hintli ortaklarıyla paylaştılar. ABD savunma sanayi firmasının giz savaş uçakları (stealth fighter jets) motorlarının üretilmesindeki hassas teknolojiyi, ortak üretim kararı aldığı Hintli firmaya, hiçbir sınırlama koymadan vermesi de ilginç bir gelişme oldu.

c. AUKUS Anlaşmasının Hayata Geçirilmesi

Avustralya Başbakanı Albanese, Hindistan ziyaretini tamamladıktan sonra ABD'ye giderek, 13 Mart 2023'te ABD Başkanı Biden ve Birleşik Krallık Başbakanı Rişi Sunak ile buluştu. AUKUS (Avustralya, Birleşik Krallık ve ABD) ülkelerinin liderleri bu buluşma sonrasında, ABD ve Birleşik Krallık'ın Avustralya'nın nükleer denizaltı üretme programının geliştirilmesine yönelik destek planını açıkladılar. Üç ülke arasında uzlaşılan planın nasıl hayata geçirileceği ertesi gün Avustralya Başbakanlık Ofisi tarafından kamuoyuyla paylaşıldı.

Üç ülke arasındaki mutabakata göre;

- ABD nükleer denizaltıları 2023 yılı içerisinde Avustralya limanlarını ziyaret etmeye başlayacak ve bu ziyaretlerde Avustralya denizaltı personeline eğitim verilecek,
- İngiliz nükleer denizaltıları 2026'dan itibaren başlatacakları ziyaretler ile bu programı destekleyecek

- ABD ve İngiliz nükleer denizaltıları 2027'den itibaren, bir rotasyon planı dâhilinde, eğitim-ziyaret programına devam edecek,
- ABD 2030'lu yılların başlarında üç adet Virginia sınıfı nükleer takatli denizaltıyı Avustralya Deniz Kuvvetlerine teslim edecek,
- Birleşik Krallık ise taahhüt ettiği ilk nükleer takatli denizaltıyı 2030'lu yılların sonlarında Avustralya Deniz Kuvvetlerine teslim edecek,
- Avustralya'da, ABD ve İngiliz teknolojik desteğiyle üretilmesi planlanan ilk nükleer takatli denizaltının teslimi 2040'lı yılların başlarında sağlanacak,
- Projenin Avustralya'ya maliyeti yaklaşık 245 milyar ABD doları civarında olacak.

d. Japonya'nın ÇHC Karşıtlığındaki Tutumunu Netleştirmesi

2022 yılında ÇHC karşıtlığında önemli adımlar atan Japonya, Aralık 2022'de savunma bütçesini, 2028 yılına kadar, iki katına çıkarma kararı aldı. Bu karar istikametinde ABD'den 300 adet Tomahawk seyir füzesi satın alma konusunda mutabakata varan Japonya, 11 Ocak 2023'te Birleşik Krallık ile karşılıklı asker konuşlandırmaya imkân veren bir anlaşma imzaladı. Japonya, 2022'de Güney Çin Denizi'nde Filipinleri ÇHC'ye karşı cesaretlendirme kapsamında artırdığı sahil güvenlik devriye faaliyeti desteğine, yeni coğrafyaları da katarak devam etme niyetini ifşa etti.

Japonya, 13 Ocak 2023'te ABD ile uzay teknolojisinde iş birliği anlaşması imzaladıktan sonra, 23 Ocak 2023'te, uzaya bir istihbarat uydusu yerleştirmeyi başardı. 08-12 Şubat 2023 tarihlerinde Filipinler Devlet Başkanı Ferdinand Marcos'u ağırlayan Japon yönetimi, ziyaret sürecinde yapılan görüşmelerde Filipinler'e, ekonomiden güvenliğe, geniş bir yelpazede güvenceler sundu. Bu ziyaretin ABD ile Filipinler arasında, ABD'ye yeni askerî üsler garanti eden anlaşmadan hemen sonra yapılması ÇHC'ye karşı önemli bir mesaj oldu. Japonya'nın ABD'den 1,4 milyar Dolar değerinde, iki adet E-2D AHE (Hawkee) Erken Uyarı uçağı satın alacağı, 07 Mart 2023'te ABD Savunma bakanlığı tarafından yapılan açıklama sonrasında ortaya çıktı.

Japonya Başbakanı Kişida, 16 Mart 2023'de başkent Tokyo'da, Güney Kore Devlet Başkanı *Yoon Suk Yeol* ile iki ülke arasındaki kronik sorunları aşmak için bir zirve düzenledi. Müteakiben 18-19 Mart 2023 tarihlerinde Alman Başbakan Olaf Scholz ile bazı önemli bakanlarını ağırlayan Japonya Başbakanı Kişida, 20-21 Mart 2023 tarihlerinde Hindistan'ı ziyaret ederek, ekonomik destek paketi açıkladı. Japonya Başbakanı Kishida, 21 Mart 2023'te sürpriz bir ziyaretle Ukrayna'ya giderek, Ukrayna Devlet Başkanı Zelenski ile görüştü. Bu ziyarette Japonya Başbakanı Kishida, Ukrayna'ya askerî ve ekonomik destek vermeye devam

garantisi verdi. Bu ziyaretin ÇHC Devlet Başkanı Şi Cinping'in Moskova ziyaretinde, RF Devlet Başkanı Putin ile dünyaya birlik mesajları verdiği güne denk gelmesi ise dikkat çekici bir gelişme oldu.

e. ABD'nin Güney Çin Denizi'nde ÇHC'yi Caydırma Stratejisi

ABD ve müttefikleri 2022 ortalarında Güney Çin Denizi'ndeki askerî varlıklarını artırırken, Mayıs 2022'de yapılan seçimler sonrasında başkanlık koltuğuna oturan Filipinler Devlet Başkanı *Ferdinand Marcos Junior*, Eylül 2022'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantısına katılmak gerekçesiyle gittiği ABD'de bir hafta kalarak, ABD yönetimiyle görüşmeler yaptı. Bu ziyaret sonrasında ABD Başkan Yardımcısı *Kamala Harris* ile başlayan ABD devlet ricalinin Filipinler ziyaretleri, savunma ve dışişleri bakanlarıyla devam etti. Japonya da Filipinleri cesaretlendirme stratejisine destek verdi. Japonya Güney Çin Denizi'nde, Filipinlerin hak iddia ettiği ve ÇHC ile anlaşmazlık yaşadığı bölgelerde sahil güvenlik gemilerinin devriye faaliyetleriyle ÇHC'ye mesaj verdi.

ABD Savunma Bakanlığı yetkililerinin art arda gelen ziyaretleri sonrasında ABD ile Filipinler, 01 Şubat 2022'de, Filipinler topraklarında dört tane yeni ABD askerî üssünün açılmasına imkânı veren askerî iş birliği anlaşmasını imzaladı. Filipinler'le Japonya arasındaki karşılıklı ziyaretlerle devam eden iş birliği, Devlet Başkanı Marcos'un Şubat 2023'te yaptığı Japonya ziyaretinde, Japonya'nın bu ülkeye ekonomik ve askerî destek paketleriyle sonuçlandı. Avustralya da Filipinler'e benzer destek sağlayarak, askerî iş birliği yolları sundu ve sahil güvenlik devriye faaliyetlerinde destek verdi.

ABD Mart 2023 ayı içerisinde Filipinler silahlı kuvvetleriyle Güney Çin Denizi'nde büyük çapta tatbikatlar ve harp oyunlarını icra ederken, Filipinler Devlet Başkanı Marcos, ABD'ye tahsis edilecek yeni üslerin yerlerinin kararlaştırıldığını ve yakın bir zamanda kamuoyuyla paylaşılacağını açıkladı. ABD'nin Mart 2023'te Tayland topraklarında önderlik ettiği "*Cobra Gold 2023 Tatbikatı*" sonrasında ÇHC de Kamboçya ile "*Golden Dragon 2023 Tatbikatı*"nı başlattı. Bu arada 23 ve 24 Mart 2023 tarihlerinde, ÇHC'nin Güney Çin Denizi'ndeki tartışmalı alanda inşa ettiği Xisha Adası (suni adacık) kıyılarına yaklaşan bir ABD güdümlü füze destroyeri, Çin donanma gemileri tarafından bölgeden uzaklaştırıldı. Taraflar bu konuda karşılıklı suçlamalar içeren diplomatik açıklamalar yaptılar.

f. ÇHC'nin RF'nin Yanında Yerini Alması ve Karşı Hamleleri

ABD ve müttefiklerinin ÇHC'yi çevreleme ve baskı altına alma gayretlerinin hız kazandığı Mart 2023 ayında ÇHC Batı dünyasını şaşkırtan adımlar attı. ÇHC'nin başkenti Pekin'de, ÇKP üst

düzyey dış politika temsilcisi Wang Yi'nin moderatörlüğünde, 06-10 Mart 2023 tarihlerinde gerçekleşen müzakereler sonrasında İran ile Suudi Arabistan, yedi yıllık aradan sonra diplomatik ilişkileri yeniden başlatma kararı aldılar. ÇHC'nin Ortadoğu'da dengeleri değıştirme mesajı verdiği bu gelişme ABD müttefikleri ülkelerde büyük bir şaşkınlıkla karşılanırken, ÇHC'nin bundan sonra Ortadoğu'da oyun kurucu ülke hâline geleceğı endişesi paylaşıldı.

Batı dünyasında, Ortadoğu'da ÇHC'nin rol çaldığına dair tartışmalara yaşanırken, 15-19 Mart 2023 tarihleri arasında, RF, ÇHC ve İran Umman Körfezi'nde ortak deniz tatbikatı icra etti. Donanma gemilerinin sayısının azlığı ve askerî güç kapasitesinin sınırlı olmasına rağmen verdiği mesaj amaçlanan yerlere ulaştı. ÇHC ve RF ABD'ye, İran'ı vurma tehditlerinin söylenildiğı gibi kolay gerçekleştirilemeyeceğini gösterirken, Ortadoğu ülkelerine de *“biz buradayız ve biz varken ABD istediğini yapamaz”* mesajı verdi.

Bu tatbikat sonrasında ÇHC Devlet Başkanı Şi Cinping, beraberindeki kalabalık bir heyetle, 20-22 Mart 2023 tarihlerinde RF'yi ziyaret ederek, RF Devlet Başkanı Putin'le baş başa görüştü. ÇHC Devlet Başkanı Şi Cinping ve RF Devlet Başkanı Putin, 21 Mart 2023'te, iki ülke arasındaki stratejik iş birliğini resmen ilan etti. Bu gelişmeyle taraflar ve blokların ayrışması netleşmeye başladı. ÇHC ve RF, Batı'ya birlik gösterisi sunarken, Batı baskısından bunalan ülkelere de alternatif olma mesajını verdi. ÇHC'nin RF ile saf tutması bir yandan ABD askerî bürokrasisinin iki nükleer güce karşı aynı anda savaşma ihtimaline yönelik planlama yapma zorunluluğunu dayatırken, diğer yandan 2024 savunma bütçesinin artırılması yönünde ABD yönetimini harekete geçirdi.

ÇHC'nin küresel oyuncu rolünde sahaya inmesi sonrasında Suudi Arabistan 24 Mart 2023'te, Suriye ile konsolosluk hizmetlerini başlatacağını açıkladı. Suudi Arabistan daha sonra 29 Mart 2023'te, Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ)'ne gözlemci ülke olmak için başvuru yaptı ve başvurusu kabul edildi. Bu arada Tayvan ile diplomatik ilişkilerini sonlandırma kararı alan Honduras'ın Dışişleri Bakanı *Eduardo Enrique Reina*, 25 Mart 2023'te, ÇHC başkenti Pekin'de, iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasına yönelik anlaşmayı imzaladı.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

ABD ve müttefikleri ÇKP'nin Ekim 2022 ayında yapılan 20. Kongresi sonrasında ellerindeki kartları açarak Ulusal Güvenlik veya Hint-Pasifik stratejilerini deklare etmeye başladılar. ABD dokümanlarında *“Çin Tehdidi”* öncelikli ve birinci tehdit olarak açıkça beyan edilirken Japonya, Kanada, Güney Kore ve Avustralya gibi ülkeler dolaylı şekilde *“Çin Tehdidi”*ne

gönderme yaparak, Açık ve Serbest Hint-Pasifik (Free and Open Indo-Pacific-FOIP) mottosuna vurgu yapmayı tercih ettiler. Japonya başta olmak üzere bazı ülkeler, savunma bütçelerini artırma ve ABD ile silah anlaşmaları imzalama yolunda yarışa girdiler.

2022 yılının son ayları ÇHC karşıtı kampanyanın hazırlığıyla geçti. ABD ve müttefikleri bu dönemde bir yandan Filipinler'le görüşme trafiğini ivmelendirirken diğer yandan Hindistan'ı yükseltme yolunda yeni projelere hayat verdiler. Hindistan ve Filipinler'i cesaretlendirme yolunda atılan adımlar ABD'nin "Çin Tehdidi"ni bertaraf etme yolunda atacağı müteakip adımlara yönelik emareler sundu. ABD'nin Hindistan'ı desteklemesi ve müşterek tatbikatlarla cesaretlendirmesi sonrasında Çin ve Hint askerleri Himalayalar'da, ilk kez Aralık ayında çatıştı.

ABD'nin "**Önleyici Soğuk Savaş**"ın icra safhasına geçtiği, 2023 yılının başlangıcıyla görünür bir hâl aldı. Önce ABD'nin büyük düşünce kuruluşlarında muhtemel Çin-Amerikan savaşının yakın olduğuna dair makale, rapor, harp oyunu ve simülasyonlar yayınlanmaya başlandı. Daha sonra ABD'nin Hint-Pasifik Komutanlığı bünyesinde görevli generallerinin ağzından, bu çatışmanın muhtemel zamanına yönelik değerlendirmeler kamuoyuyla paylaşıldı. ABD'li bazı parlamenterler de bu tür değerlendirmeleri destekleyen açıklamalar yaptılar. Böylece bir bakıma ABD ve dünya kamuoyunun muhtemel Çin-Amerikan savaşı fikrine hazırlanması süreci hayata geçirilmiş oldu.

ABD Ocak 2023'te Japonya'nın Okinawa Adası'ndaki tartışmalı askerî varlığını artırarak, bir deniz piyade alayını ani müdahale gücü olarak yapılandırmaya başladı. Japonya'nın ABD'den satın alacağı Tomahawk Seyir Füzelere'nin de burada konuşlanacağı sonradan anlaşıldı. Şubat ve Mart 2023 aylarında, Japonya'nın ABD'den satın alacağı diğer silah sistemleri ve Okinawa Adası'ndaki birlik ve silah konuşlandırmalarının detayları ortaya çıkmaya başladı. Bu arada Filipinleri ikna süreci meyvesinin verirken, ABD 01 Şubat 2023'te Filipinler'de dört yeni askerî üs hakkı kazandı. Müteakiben Japonya Filipinler'le askerî ve güvenlik konularının dâhil olduğu bir iş birliği anlaşması imzaladı. ABD, Mart 2023 ayında Filipinler'de büyük çapta tatbikat ve harp oyunlarını başlatarak, Güney Çin Denizi'ndeki denklemlerde yer alacağını ilan etti.

2023 yılının ilk üç ayında Batı dünyası tarafından yönlendirilen uluslararası konferanslarda, RF ve ÇHC'ye karşı oluşturulmaya çalışılan cephenin beyin fırtınası yapıldı. Bu arada AUKUS anlaşmasının seyrine yönelik süreç netleştirilirken, QUAD ittifakının temsilcileri de diyaloglarını artırdılar. Batı kampı tarafından icra edilen bu fikrî hazırlık sürecinin, Haziran 2023'te icra edilecek Shangri-La Diyalogu ve Temmuz 2023 Avustralya'da icra edilecek QUAD

liderler zirvesine hazırlık kapsamında hayata geçirildiği dikkate alındığında, 2023 yazında Batı ittifakının soğuk savaş stratejileri kristalize olacak gibi görünüyor.

Almanya ve Japonya bu dönemde ABD'nin en yakın destekçileri olarak sahneye çıktı. Almanya, Avrupa cephesinde RF karşıtlığında lider rolüne soyunurken Japonya, Doğu ve Güney Çin Denizi'nde yardımcı aktör rolünü üstlendi. Japonya ve Almanya aynı zamanda birbirlerine, diğer sektörlerde destek vermeyi de ihmal etmedi. Dünyanın bir kaos ortamına doğru sürüklendiğini gören İtalya, Hindistan ile saf tutup anlaşmalar yaparak, geleceğe yönelik hazırlık yapmaya çalıştı. Fransa ise Hindistan ile kadim iş birliğini sürdürürken, kriz ortamlarına girmekten ve ABD'ye yardımcı aktör rolü üstlenmekten imtina etti. ÇHC'nin Ortadoğu ve Latin Amerika'da inisiyatif almasından sonra Fransa, ÇHC'yi ziyaret kararı aldı.

Birleşik Krallık ise Avrupa ve Nordik cephede RF'yi geriletmeye ağırlık verirken, savunma bütçesinde ciddi artışlara gitme kararı aldı. Birleşik Krallık, Asya'nın doğusu ve güneyindeki gelişmelere dolaylı olarak müdahil olmayı seçerken, AUKUS ile Güney Pasifik'te etkin olmaya çalıştı. Japonya'ya destek vererek, karşılıklı birlik konuşlandırma anlaşması imzalayan Birleşik Krallık'ın Güney ve Güneydoğu Asya'da temkinli davranmasını anlamak zor değil. Bölge ülkelerinin bu coğrafyada asırlarca sömürgeci olarak yer alan Birleşik Krallık'a sıcak bakmadığı bir realitedir.

ÇHC bu dönemde Batı'nın teknolojik geriletme baskısını da derinden hissetti. Çip ve 5G teknolojisinde faaliyet gösteren Çin firmaları Batı'nın yasaklamalarına maruz kalırken, Çin kaynaklı iletişim firma ve uygulamaları da yasaklamalardan payını aldı. Batı'nın teknolojik engellemelerine maruz kalan ÇHC, çip sektörü başta olmak üzere, büyük bütçeli yatırımlarla yerli üretim seferberliği başlattı. Böylesine yoğun bir çevreleme ve baskılama kampanyası karşısında kalan ÇHC, RF ile stratejik işbirliğini ilan ederek Batı'ya karşı cepheyi genişletti. Bu arada ÇHC Batı'nın beklemediği cephelerde hamleler yaparak, sürpriz kazanımlara imza attı. Orta Doğu ve Latin Amerika'da sağladığı kazanımlar ÇHC'ye moral kazandırırken, küresel düzlemde yumuşak gücünü de artırdı.

Neticede bloklaşma ve karşılaşılacak cepheler şekillenmeye başlarken savaş baltaları topraktan çıkarıldı. Taraflar artık küresel satranç tahtasında karşılıklı hamlelerle birbirlerini deniyor ve denemeye de devam edecek. Şu ana kadar yaşananlar yaz aylarından itibaren tırmanacak gerilimin ayak sesleridir. Önümüzdeki iki-üç yıl öncelikli olmak üzere gelecek yedi yıl küresel güç politikalarında belirleyici olacaktır. Bu yedi yıl da gelecek on yılların şekillenmesinde temel teşkil edecektir.

RF'nin Ukrayna harekât alanı iki blok için de önemli bir test sahası hâline evrilmiş durumdadır. Burada “*test sahası*” kavramını özellikle ve dikkat çekmesi için kullandım. Bundan maksadım; tarafların gerek askerî-teknolojik yenilikleri gerekse provokatif politikalarını bu savaş alanında denemeleri ve burada kazanılan tecrübeyle geleceğe yönelik stratejilerini belirlemeye çalışmalarıdır. Bunun yanı sıra Ukrayna cephesi, blokların psikolojik evreninde stratejik değerinin üzerinde bir anlam kazanmıştır. Bloklar buradaki kazanç ya da kayıpların asıl hesaplaşma sahası olan Güney Çin Denizi-Tayvan Boğazı-Sarı Deniz ve Doğu Çin Denizi eksenini taşıyacağı örnekleme değeri üzerinden mevcut krize anlam yüklemektedir. ABD'deki Biden yönetimi Ukrayna cephesine, RF'nin yıpratılması, Batı Bloku'nun konsolidasyonu ve ÇHC'ye bu noktadan yaptırım fırsatının üretilmesi kapsamında bakmaktadır. Bu noktadan hareketle, normal şartlarda, 2023 yılında bu savaşın devam edeceği düşünülmelidir. ABD'nin, Afrika ve Karadeniz'de de zemin kazanmak için yeni stratejileri hayata geçirmeye başladığı dikkate alındığında, 2023 yılının sıcak geçeceği açıktır.

2024 yılı ise ABD, Tayvan ve Hindistan ve RF için seçim yılı olması nedeniyle en kritik ve en tehlikeli yıldır. 2023 yılı yaz aylarından itibaren tırmanma ihtimali olan gerilimin bu seçimlerle yakın bağı vardır. Bu bağlamda 2023- 2024 yılında sıcak geçmesi muhtemel olan bölgelerin başında Himalayalar ve Güney Çin Denizi gelmektedir. Eğer Himalayalar'da bu sene bir çatışma yaşanmazsa bu cephe 2024 yılında çok daha kritik hâle gelecektir. ABD eğer Hindistan'ı istediği yönde hareket ettirmeyi başaramazsa Myanmar'daki iç savaşı tırmandıracaktır. Tibet konusu da aynı şekilde Hindistan-ABD-ÇHC arasında ciddi bir kriz potansiyeli noktası olarak durmaya devam edecektir. *Dalai Lama*'nın uzun ömrüne yeni yılların eklenmesi dünyamız için hayırlı olacaktır. Sarı Deniz ve Kore Yarımadası ABD için yedek kriz alanı olarak işlev görecektir.

ABD'nin ekonomik ve teknolojik üretim kapasitesinin ÇHC karşısında gerilemeye başlaması sonrasında hayata geçirdiği “Önleyici Soğuk Savaş”ta artık icra safhası başlatılmıştır. ABD, geçmişte Sovyetler Birliği'ni çökerttiği soğuk savaş tecrübesine güvenerek, bu gerilim siyasetini planlı şekilde hayata geçirmiştir. Maksadı; ÇHC'yi silahlanmaya zorlayarak ekonomisini zayıflatmak, teknolojik gelişimini baskılayarak geriletme, ÇHC'yi çevreleyerek birçok cepheye enerji harcamasını sağlamak, “Çin Tehditi” algısını güçlendirerek küresel ticaret inisiyatiflerini baltalamak, Tayvan'ın ÇHC ile bütünleşmesini engellemek, ÇHC iç siyasetinde kriz alanları yaratmak ve zaman içerisinde ÇHC'yi küresel arenada geriletmektir.

RF, ABD için ikincil bir tehdittir ve ÇHC'nin zayıflatılmasında yardımcı oyuncu rolü biçilmiştir. ABD başlangıçta “*Doğu Despotizmi*”nin bu iki otokrasininin ayrışacağını hesaplamış olsa da bu

değerlendirmeleri tutmamıştır. RF ve ÇHC ABD'yi şaşırtmıştır ve şaşırtmaya da devam edecektir. Bu iki ülkenin ABD'ye vurmaya başladığı en önemli darbe askerî ve siyasi iş birliği gibi görünmektedir. Ancak RF-ÇHC Bloku'nun ABD'nin dolar hegemonyasına vurmaya başladığı darbe de bir o kadar önemlidir. Bu iki ülkenin başlattığı dedolarizasyon "*kartopu etkisi*" yaparak büyümeye devam etmektedir. ABD'nin ÇHC'yi geriletme stratejisinde son derece tavizkâr yaklaştığı Hindistan dahi yirmi kadar ülkeyle Hint Rupisi üzerinden ticaret yapma noktasında anlaşmıştır.

Hindistan hem ABD hem de müttefikleri için ÇHC'yi geriletme potansiyeli taşıyan en önemli ülkedir. Bu nedenle Anglosakson dünya ve Asyalı müttefikleri Hindistan'ı güçlendirerek, Himalayalar hattında ÇHC'nin karşısına çıkarmaya çalışmaktadır. Hindu milliyetçiliğinin rasyonaliteden giderek uzaklaştığı bu dev ülke her ne kadar kadim Hint kültürünün stratejik aklının devamlılığı altında "ülke çıkarlarını önceleyen bir strateji izlemekte" görüntüsü veriyor olsa da Himalayalar'da ÇHC karşısında yaşanan yenilgiler bu stratejik aklın yalpalanmasına neden olmaktadır. Hindu milliyetçiliğinin seküler Hint demokrasi kültürünü erozyona uğratması da bu ülkenin en büyük zafiyetidir. Bu bağlamda Himalayalar'da yaşanacak bir Çin-Hint çatışmasının yağmur bulutları Hindu milliyetçiliğinin yükselttiği dağlarda toplanmaktadır.

Böylesi bir süreçte bütün dünya ekonomik sarsıntılar, çevre felaketleri ve iç istikrarsızlıklara hazır olmalıdır. Dünyayı yakın gelecekte çalkantılı bir gündem beklemektedir. Bu kaos ortamı realistlerin ısrarla vurguladığı doğal bir küresel durum değildir. Mevcut konjonktür ABD'nin tetiklediği ve kendisini de tüketecek olan, üretilmiş bir kaos durumudur. Küresel ticaretin sekteye uğratıldığı, ülkelerin ekonomik kaynaklarını silahlanmaya kaydırıldığı, ekonomik yaptırımların gelişmişinden üçüncü dünya ülkelerine kadar bütün dünyayı etkilediği ve büyük Avrupa ülkelerinin grevlerle boğuştuğu günümüz dünyası bugünleri mumla arayacaktır. Ülkemiz de geleceğe yönelik planlamalarını belirlerken bu kaos gündemini hesaba katmalıdır.